

dile umazane sleparije, posebno pri zadnjih volitvah za državni in deželni zbor, pa tudi često pri občinskih volitvah. Hrvatje so se zatorej tožili gledé tacih volitev v Vrsaru, Oprtlju, Poreču in drugod, ravno tako gledé volitev v Kanfanaru in Savičentu. A kaj pomaga! Pravijo, da vrana vrani ne izključe očij. V Podgradu so iz piškavil uzrokoy odstavili slovenskega župana, zajedno deželnega poslanca, vrlega g. Jenkota, v Boljunu pa in še nekje — dozdeva se mi, da ravno v Čresu, so pa bili velikanski neredi na občini — a nič se ni zgodilo njihovim možicelnjom. Prašaš me, zakaj tako? E ker so njihovi možje sini sladkega »si — jezika — italijanskega. Tam gori nekje v Zgornji iztočni Istri 6 let niso bile volitve. A ne čudi se, ker smo v deželi čudežev! Ako se pa osvesti naša občina ter si po pošteni volitveni zmagi osvetli svoje lice, izvívši se iz krempljev Lahov, potem ti požgo hišo, hlev ali seno ali ti porežejo brajde v divji osveti med bogoskrunskimi kletvinami. Tako se je prigodilo n. pr. g. Sestani iz Draguča in drugim takim. Kako se Italijani proti Slovanom obnašajo v deželnem zboru, znano je celi Avstriji. (Dalje prih.)

Z Zdol pri Kozjem. (Letina; zajec.) Gospod urednik! Po dolgem molčanju pogledimo nekoliko po našem polju in vinogradih, kako kaj zeleni in kaže. Ozimno setev se je prav lepo razvila, nadejamo se veliko bolj obile žetve, kakor lani. Trava se je pač bolj slabo razvila, ker je po zimi močno prezebla, pa za domačo porabo je bode dovolj. Hvala Bogu, spomladi smo prav lahko sejali na polju in okopali vinograde. Prekapanje in pokopovanje se je že dovršilo. Kositi bomo že začeli, Bog nam le daj lepega vremena! Kakor po drugod, tako je tudi pri nas že mnogo vinogradov zrigolanih in zasajenih z ameriškimi trsjem. Ameriškemu trsju nam prav lepo kaže, pa tudi naše trsje lepo zeleni, kolikor ga še je, ker veliko in staro trsje se je skoraj popolnoma posušilo. Grobanice in mlado trsje se je pa prav lepo razvilo in nam kaže mnogo grozdičja. Koruza, krompir in dr. vse lepo kaže, samo sadja bode malo, ker je skoraj vse odpadlo. — Dolgouhi zajec kmetu zmerom mnogo škode dela, zdaj ko se je fizič razvil in iz zemlje prikazal, se ga je že ta predrznež lotil in mnogo požrl. Če pa kmet potoži svojo škodo, po zajcu storjeno, najemniku lova, tedaj je ogenj v strehi. Najemnik lova se le norčuje iz ubogega kmeta in pravi: »Primi zajca, zobe mu potrgaj, potem ga pa izpusti.« Ali je to prav? Nikakor ne. To je velika krivica za kmeta, ki davke plačuje, zajce redi, če pa katerega dobi, mora 5 gl. plačati in še v zapor iti. Pač skrajni čas je, da se lovska postava spremeni in zajec vpiše med ropno zverjad.

Iz New-Yorka. (Svarilo.) V Ljubljani, posebno okoli kolodvora in po nekaterih gostilnah se vrši velik lov na izseljence, odkar je v Ljubljani dobil neki človek privilegij ali koncesijo ljudi slepariti, begati in jih izročati zloglasnemu milijonarju in agentu M. v Bremeu. V Ljubljani in sploh po Kranjskem so postale osebe dvomljivega značaja agentje ali ljudilovci, ter razne, malopodučene slovenske izseljence sleparijo, ali k izseljevanju prigovarjajo, obečajoč jim dobro delo in visoko plačo, samo da zaslužijo visoke komisije, delavske razmere v Ameriki pa tako malo poznajo, kakor slepec barve. Zgodilo se je že, da so ljudje hoteli čez Basel-Havre, s francosko družbo, katera je najboljša za Slovence in Hrvate, imeli so ti v Ameriki kupljene liste, a v Ljubljani so jih presleparili, da so za nič, in jih v Bremen silili v žrelo pogoltnega agenta, to pa zgolj iz koristolovstva za petak, ne jemljejo pa v poštev, da ubogega izseljenca hudo oškodujejo in od dobre vožnje odpravijo. Dokler ni bilo v Ljubljani koncesijoniranega ljudilovca se niso take stvari godile, in ljudje sem došli

se zelo pritožujejo o skubljenju od Ljubljane do New-Yorka. Slavno deželno vlado Kranjske in policijo ljubljansko prosimo v interesu slovenskih itak usmiljenja vrednih izseljencev, da naj tem sleparjem energično na prste stopi; raje naj lovi tata, nego onega, ki kliče: »Primate ga!« Odločno smo sedaj zoper naseljevanje v Zjed. države; pri nas je delo in zaslužek preveč odvisen od politike. V jeseni imamo volitev predsednika Zjed. držav, stranke kriče: »Varstvena carina! Zlata veljava!« Druga zopet: »Proč s protekcijo, slobodno kovanje srebrnega denarja!« Vse te zmešnjave čuti manjše ljudstvo, kakor: mali trgovci, obrtniki in delavci. Dokler ni gotovosti v politiki, preneha ves promet in trgovina, tovarne zapro, po rudnikih počivajo, kredita ni, slabeja podjetja bankrotirajo, na milijone delavcev in njih družin pa pomanjkanje trpi. Slovenci, ne v Ameriko, dokler se ne zjasni politično obzorje; ne poslušajte agentov, katerim ni družega mar, da iz izseljencev denar zvbijajo, za delavske razniere pa prav nič ne vedó. — Fran Sakser, urednik slov. lista »Glas Naroda«.

Iz Ribnice. (Tri želje.) Akoravno je šola Lehn zelo daleč od farnih cerkev St. Lovrenc in Ribnica, vendar pripelje ondotno učiteljstvo vsako leto na sv. Rešnjega Telesa dan mladino v Ribnico, da se udeleži vsaj takrat skupno sv. maše in velikanske procesije. Kot prijatelj šolske mladine in šole vprašam gosp. nadučitelja, koliko otrok je pripeljal, a on mi odgovori: »Ko bi jih bilo še enkrat toliko in 30, bi bili vsi.« Še le doma sem izračunal, da jih je manjkalo skoraj $\frac{2}{3}$. Stariši šolske mladine šole Lehn, kaj slabo podpirate učiteljstvo! Le na mojo prošnjo je gosp. nadučitelj obljubil, da še enkrat hoče na dan sv. Rešnjega Telesa pripeljati šolsko mladež v Ribnico, in če bo tudi takrat udeležba tako malobrojna, potem pa nikdar več. Kako lepo je videti, kadar se bliža Ribnici lehnška šolska procesija, zlasti če je udeležba mnogobrojna! Kako žalostno gledajo tuji šolarji, ko po božji službi gosp. nadučitelj s svojo soproga delita utrujenim otrokom potrebni živež! — Slišal sem tudi, da g. nadučitelj prosi, da bi se postavila zraven šole takó potrebna kapelica, v kateri bi vsaj vsak teden enkrat brali gosp. kateket sv. mašo; veliko je otrok, ki malokdaj v cerkev pridejo. Kmetje te šole, uslišite to prošnjo in sezite v svoje žepe, to vam ni nemogoče. Tudi jaz hočem nekaj darovati v ta blagi namen. Še nekaj! Vaše šolsko poslopje še nima nadpisa in banderce sv. Alojzija bi tudi potrebovali.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V ponedeljek so se razšli državni poslanci po vsprejeti postavi gledé davka na sladkor, ki se bo zdaj zelo podražil. Državni zbor se zopet snide sredi meseca septembra, da dovrši državni proračun do novega leta. — Gosposka zbornica ne vsprejme davčne preosnove, kakor so jo sklenili poslanci. — Nemških nacionalcev stranka se zanaprej imenuje nemška ljudska stranka, ki pa ostane nam Slovanom močno nevarna.

Česko. Dne 14. junija niso smeli imeti v Toplicah ne nemški telovadci, ne češki sokolci veselice. Oboje je prepovedala vlada, češ, bati se je večjih nemirov. — Trutnovsko okrožno središče bode dvojezično, ako mu podredijo eden češki okraj.

Štajarsko. V torek je bil v Gradcu ministerski predsednik, grof Badeni. Včeraj se je odpeljal na gornje Štajarsko in od tam v Ljubljano. — Društvo nemških nacionalcev na Štajarskem se pridruži k Schönerjancem,

to je k pravim prusakom. — Glavni odbor kmetijske družbe ne odpošlje nobenega zastopnika na ogersko razstavo. Dobro!

Koroško. Katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence je imelo dobro obiskan shod v Gozdanjah. Nemčurji bi ga radi bili zaprečili, pa ni šlo. Govorili so Einspieler, Kandut in dr. Breje. — Ker dr. Gobanc, deželni šolski nadzornik, stopi v pokoj, je želeti, da tako imenitno službo dobi mož, tudi Slovencem pravičen.

Kranjsko. Namesto pok. Kluna je delegatom izvoljen Višnikar. — V nedeljo je ljubljansko katol. delavsko društvo praznovalo drugo obletnico. — V Kamniku bi že pred tremi meseci morale biti občinske volitve, toda liberalci so vložili reklamacijo zoper imenik. — Prva slov. splošna kmetijska zadruga v Dobropoljah začne poslovati, ker je že registrirana.

Primorsko. Tržaško-koperskim skofofom je imenovan monsignor Andrej Šterk, škof na Krku. Slovenci in pametni Italijani so s tem imenovanjem prav zadovoljni. — Na Goriškem je postava v varstvo očne ali planink potrjena.

Hrvaško. Ban Hedervary in skoro vsi uradniki ljudem prigovarjajo, naj obišejo ogersko razstavo. — V Oseku so te dni Madjaroni s čitalnice raztrgali hrvaško zastavo, da se prikupijo Madjarom.

Ogersko. V soboto je došlo blizu 1100 Hrvatov, Madjaronov, v Budapešto na razstavo. Na pozdrav je rekel hrvaški poslanec Belič, da ne bode prejenjala ljubezen med ogerskim in hrvaškim narodom, ki obstoji že 800 let. To pač ni glas pravega Hrvata. — V državnem zboru so Košutovci že dvakrat interpelovali vlado, kaj bode storila zoper Luegerja in avstrijske protisemite, ki vedno »ščujejo« zoper Madjare.

Vnanje države.

Rim. V ponedeljek, dne 22. junija bode konsistorij ali zbor kardinalov. — V nedeljo je bilo 350 katoliških angleških mornarjev, med njimi 50 častnikov, pri papeževi sv. maši v Sikstinski kapeli.

Italijansko. Ministerski predsednik Rudini je naročil policijskim oblastvom, da ne smejo več ovirati procesij, ki so dozda bile prepovedane. Vsled tega so bile letos spet slovesne procesije s presv. R. Telesom. — General Baratieri, ki je stal v Masavi pred vojaškim sodiščem zaradi bitke pri Adui, je bil oproščen.

Francosko. Nekateri župani so na Telovo prepovedali procesije, toda nihče jih ni ubogal. Zato so se pritožili na ministerstvo, ki je sklenilo, da se mora vršiti preiskava. Kje si, ljuba svoboda?

Nemško. Pruski deželni zbor je že drugokrat zavrgel načrt postave, vsled katere bi mogli sodniki postati le oni asesorji, ki so plemenitaškega ali vsaj boljšega stanu.

Rusko. Carja je grozna nesreča v Moskvi močno razburila, in sedaj nekoliko boleha. Koncem avgusta ali začetkom septembra pa namerava obiskati našega svetlega cesarja na Dunaju. Takrat bodo gotovo velike slavnosti v našem glavnem mestu.

Turško. V soboto sta bila pri sultanu naš in pa nemški poslanik. Bržčas sta ga nagovarjala, naj naredi red na Kreti, sicer bodo velevlasti vmes posegle. Na Kreti je zdaj že 34 turških batalijonov; vendar pa so boji vedno ljutejši. Ker so Turki požgali mnogo vasij, je nad 5000 kristjanov pobegnilo v gore, kjer veliko pomanjkanje trpijo.

Špansko. Kakor smo zadnjič poročali, vrgel je v Barceloni neki anarhist bombo v procesijo. Ujeli so že 200 anarhistov, tudi je vlada že predložila senatu ostro postavbo zoper te prekucuhe.

Amerika. General Weyler zoper ustaše na Kubi

nič ne more opraviti. Sklenil je, da za par mesecev bojevanje opusti. To tudi mora storiti, ker mu ne pošljejo dovolj denarja iz Španije. Njegovi vojaki že tri mesece niso dobili nikake plače.

Za poduk in kratek čas.

Poročila iz Rima.

(Piše Fr. Kovarič.)

IV. Na italijanski božji poti.

Ker sem že začel govoriti o Mariji, materi krščanskega ljudstva, naj še kratko opišem Marijino božjo pot na Laškem in pa neomejeno zaupanje laškega ljudstva do Matere božje. V mesecu majniku se po vsem katoliškem svetu razlegajo vesele pesmi v čast Mariji, stotine romarjev hité po vseh deželah k njenim svetiščem. Tudi jaz sem se pridružil laškim romarjem.

Poseben odbor je v Rimu povabil verne katoličane na božjo pot v S. Maria ad Rupes (Sv. Marija v Votlinah) v nedeljo po Vnebohodu Gospodovem, dne 17. majnika. Ta dan so imeli kronati ondoto čudodelno podobo Matere božje. Dragoceno krono so kupili kanoniki vatikanske cerkve v Rimu. Jaz sem si želel opazovati enkrat Italijane na božji poti, zatorej sem porabil to priliko.

Ob 4. uri zjutraj smo zleteli s posebnim vlakom iz rimskega kolodvora. Že koj v začetku je bilo zanimivo. Živahni Lahi so kramljali, kakor bi se najhuje prepirali med seboj. Godba je pa česala razne koračnice, kakor bi šli na gostijo. Seveda Lah brez muzike ne more živeti, tudi na božji poti jo mora imeti. Toda ne sodimo prehitro! V enem kopéju nas je bilo več duhovnikov, molili smo brevir, naši sosede v drugem kopéju pa so se prav živahno kratkočasili. Uganjali so različne burke in se smejeli, da sem mislil, da bodo s samim smehom razgnali vagon.

»To je romarska pobožnost«, rekel sem svojemu sosedu. Zakimal je, pa nič ni rekel, jaz pa sem pozneje spoznal, da sem prenašlo sodil. Laha mora človek poznati in razumeti. Nam hladnim severnjakom se marsikaj čudno zdi, kar je vročemu Lahu čisto naravno. Naši veseli sopotniki so kmalu pokazali romarsko obličje. Neki posveten gospod sname klobuk z glave, se pokriža in začne glasno moliti rožni venec, drugi pa za njim. Kakor so se poprej živahno smejali, tako so sedaj živahno molili. Izmolili so ves rožni venec in še lavrentanske litanije, le na postajah so območnikili, ker jih je godba motila.

Peljali smo se severo-zahodno v smeri proti Viterbu. Kraj ima poseben značaj. Ni pravega gorovja, ne hribov, kakor pri nas, vendar leži na vse strani razorano pečevje, kakor bi »divji možjé« imeli kdaj tukaj boj. V davni dobi so tukaj razsajale ognjene — vulkanske moči. Kegljem podobni holmci nam še jasno kažejo, da je iz njih nekdanj gorelo.

Vasij, kakor pri nas, po Laškem ni videti, tukaj so le številna mesta, zidana največ iz kamena. Ljudje po deželi imajo borne luknje, ki niso podobne človeškim prebivališčem. Cigani pri nas imajo boljše šotore. Kakor imajo pri nas jame za repo in krompir, tako je po priliki prebivališče laškega kočlarja. Nekako v sredini pota leži slikovito mesto Bračano z lepim gradom, pod mestom pa se lesketa lepo Bračansko jezero, ki je kakih 300 metrov globoko. Kjer je sedaj jezero, je nekdanj ognjenik bruhal razzarjeno žindro iz sebe.

Čez kaki dve uri smo prišli do zadnje postaje, kjer je trebalo izstopiti. Silna množina ljudij nas je